

CAPITOLUL 14

1. M-am uitat. Mai degrabă, “Am văzut”.

Mielul. Articolul hotărât se referă fără îndoială la Mielul menționat în cap. 5:6 (vezi comentariile respective). Pentru folosirea articolului în referirea la elemente ale profeției introduse anterior vezi Dan. 7:13; cf. Apoc. 1:13.

Muntele Sionului. Vezi Ps. 48:2. Apoc. 14:1–5 este strâns legat de cap. 13:11–18. Cei 144.000 sunt prezentați aici împreună cu Mielul pe muntele Sionului pentru a arăta biruința lor asupra fiarei și a icoanei ei. Mai devreme Ioan îi văzuse pe aceștia trecând prin cea mai cumplită încercare, îi văzuse boicotați și condamnați ca vrednici de moarte. Dar în ceasul întinericului ei au fost eliberați și sunt acum cu Mielul, pentru totdeauna în siguranță față de orice conflict de pe pământ.

O sută patruzeci și patru de mii. Pentru identitatea acestui grup vezi cap. 7:4.

Numele Tatălui Său. În cap. 7:3 despre cei 144.000 se spune că erau sigilați “pe frunte”. Este deci o strânsă legătură între sigiliul lui Dumnezeu și Numele divin. În mod evident în viziune sigilul pe care Ioan l-a văzut conținea Numele Tatălui și al Fiului. Sigiliile din vechime conțineau numele agentului autenticator. Pentru exemple de inscripții pe aceste sigilii vezi cap. 7:2. Cu aplicație la cei 144.000, Numele reprezintă (1) apartenența – cei 144.000 aparțin lui Dumnezeu; (2) caracterul – cei 144.000 reflectă pe deplin imaginea lui Isus. Compară cu cap. 13:17, unde semnul fiarei și numele fiarei sunt strâns legate între ele.

2. Am auzit din cer un glas. Sau, “am auzit un sunet”. Unii cred că cei ce cântă la alăute aici nu sunt cei 144.000, ci îngerii, solia cântării lor neputând fi înțeleasă decât de cei 144.000. În orice caz, în cap. 15:2,3 cei 144.000 sunt clar reprezentați ca având alăute și cântând, fapt ce determină pe alții

să creadă că aceștia sunt aceiași cu cei la care se face referire și în cap. 14:2.

Vuiet de ape mari. Sau, “sunet de ape multe” (vezi cap. 1:15).

Vuietul unui tunet puternic. Sau, “sunetul unui mare tunet”. Tunetul este aici, ca și în alte părți, în strânsă legătură cu prezența divină (vezi Iov 37:4; Ps. 29; Apoc. 4:5; 6:1).

Glas... al celor ce cântă cu alăuta. Literal, “sunet de alăute”. Sunetul pe care l-a auzit Ioan a fost asemeni unor alăute. Probabil că el nu a văzut efectiv instrumentele la care se cânta, din moment ce prezintă această identificare precaută. Pentru o discuție asupra instrumentelor muzicale antice vezi Vol. III, p. 34–36.

3. Cântau. Literal, “cântă”. Descrierea este prezentată într-un dramatic timp prezent (cf. cap. 13:11).

Scaunului de domnie. Acest tron a fost prezentat mai devreme (cap. 4:2).

Înainte a celor patru făpturi vii. Vezi cap. 4:6.

Bătrânilor. Vezi cap. 4:4.

Nimeni nu putea să învețe. Experiența are o natură atât de personală încât numai cei ce trec prin ea îi pot aprecia însemnătatea. Pentru ei cântarea este o prețioasă și completă însumare a experiențelor prin care ei au trecut în scenele finale ale conflictului între bine și rău.

Răscumpărați. Gr. *agorazō*, “a cumpăra”, “a achiziționa”. Cuvântul este tradus prin “cumpără” în cap. 3:18; 18:11. Compară expresiile “răscumpărat pentru Dumnezeu” (cap. 5:9), “răscumpărați dintre oameni” (cap. 14:4). Compară cu Rom. 3:24; 1 Cor. 6:20.

4. Întinat. Gr. *molunō*, “a spurca”, “a păta”, “a mânji” astfel de lucruri cum este conștiința (1 Cor. 8:7) sau hainele (Apoc. 3:4). Aici este făcută fără îndoială o referire la întinarea prin relații ilicite (vezi mai jos

la “verguri”). Timpul verbului în greacă este semnificativ. Se referă la o acțiune într-un anumit moment, perioadă sau timp, aici fiind fără îndoială un timp când coaliția elementelor religioase simbolizate de “femei” (vezi mai jos la “femei”) va aduce asupra sfinților orice fel presiune pentru a-i face să renunțe la fidelitatea lor față de Dumnezeu și poruncile Sale și a se uni cu organizația lor (vezi cap. 16:14; 17:2,6). Orice cedare ar fi un act de întinare. Acum, stând biruitori pe muntele Sionului, sfinții sunt apreciați laudativ pentru fidelitatea lor.

Femei. Simbolul femeii este adesea folosit în Scriptură pentru a reprezenta biserica, femeia curată adevărata biserică, iar femeia imorală biserica apostată (vezi cap. 12:1). În cap. 17:1–5 (vezi comentariile respective) biserica Romei și diferitele biserici apostate care îi calcă pe urme sunt simbolizate printr-o femeie imorală și fiicele acesteia. Cu siguranță că la aceste femei face referire aici profetul (vezi mai sus la “întinat”).

Verguri. Gr. *parthenoi*, un termen folosit atât pentru bărbați cât și pentru femei, aici cu referire la bărbați. Acest lucru este clar atât din greacă cât și din faptul că cei simbolizați prin “verguri” nu s-au întinat cu “femei”. Din pricină că întregul pasaj este simbolic, virginitatea literală, fie a bărbaților fie a femeilor, nu este chestiunea luată în considerare. Dacă ar fi fost așa, acest pasaj ar fi contrazis alte pasaje scripturistice care apreciază căsătoria și relațiile maritale (vezi 1 Cor. 7:1–5). Sfinții sunt aici numiți verguri pentru că fie s-au ținut departe de Babilon fie au renunțat să mai aibe vreo legătură cu Babilonul (vezi Apoc. 18:4). Ei au refuzat orice legătură cu Babilonul sau cu fiicele acestei cetăți la momentul în care acestea au devenit agenții Satanei în efortul său final de a extermina sfinții (vezi cap. 13:15). Ei nu au fost întinați prin asociere cu această uniune a elementelor religioase conduse de Satana, deși se poate ca anterior să fi făcut parte din vreunul din diferitele grupuri acum amalgamate.

Urmează pe Miel. Acest lucru pare să indice spre un privilegiu deosebit pe care cei 144.000 îl vor avea, dar asupra căruia nu sunt descoperite detalii, de aici devenind o chestiune de presupunere. Compară cu cap. 7:14–17.

Răscumpărați. Vezi v. 3.

Cel dintâ rod. Gr. *apararchē*, “primele roade” legat de verbul *apararchomai*, “a face un început [în jertfire]”, “a oferi primele roade”. Israeliții din vechime aduceau primele roade Domnului, atât personal (Deut. 26:1–11) cât și ca jertfe ale poporului (Lev. 23:10,17). Oferirea celor dintâi daruri era o recunoaștere a bunătații lui Dumnezeu manifestate în bogăția recoltei. Darul național avea și el o semnificație tipică (vezi 1 Cor. 15:20).

Aplicată la cei 144.000, expresia “cel dintâi rod” poate fi înțeles în două feluri.

1. Ca fiind primul acout sau gaj al marelui seceriș. Cei 144.000 sunt cei ce sunt biruitori în marele conflict cu fiara și icoana ei (vezi cap. 14:1). Ei sunt eliberați din această luptă, iar acum sunt în siguranță înaintea tronului lui Dumnezeu. “Aceștia, fiind luați de pe pământ, dintre cei vii, sunt considerați drept “cel dintâi rod pentru Dumnezeu și pentru Miel” (GC 649).

2. Ca însemnând simplu “dar” sau “jertfă”. În Septuaginta *apararchē* este de cele mai multe ori traducerea ebraicului *terumah*, “o contribuție”, “un dar”. În Exod. 25:2,3 *terumah* este folosit pentru contribuția copiilor lui Israel în construirea sanctuarului. Frecvent *terumah* descrie “darul ridicat” (vezi Num. 5:9, unde Septuaginta are *apararchē*). Inscricții antice arată că *apararchē* era în mod obișnuit folosit pentru “dar” către zeitate, fără nici o referire la timp. Acolo unde *apararchē* este traducerea lui *terumah* nu se face nici o referire la timp.

Cei 144.000 pot fi astfel considerați ca “primul rod”, fie în sensul că fac parte dintr-un seceriș mai mare, fie în sensul că sunt un dar, o jertfă către Dumnezeu.

5. Nu s-a găsit. Forma verbului în greacă sugerează că un anumit moment din timp este avut în considerație. La acest moment investigația îi dovedește pe cei 144.000 a fi fără vină. Aceasta nu înseamnă că ei nu au greșit niciodată, ci că prin harul lui Dumnezeu ei și-au biruit toate defectele de caracter.

Minciună. Gr. *dolos*, “înșelăciune”, “viclenie”, “fraudă”, “păcăleală”. Indicația textuală (vezi cap. 1:3) atestă redarea *pseudos*, “falsitate”, “minciună”. Evanghelia lui Isus Hristos schimbă pe omul păcătos, greșit, într-unul fără prefăcătorii, fără a pretinde că e ceva ce nu este de fapt, fără înșelăciune, fără păcat.

Fără vină. Gr. *amōmos*, “fără greșală”, “fără pată” (vezi Efes. 1:4; cf. COL 69; TM 506).

Înaintea scaunului de domnie. Indicația textuală (vezi cap. 1:3) atestă omiterea acestei părți.

6. Am văzut. O nouă scenă începe. Cronologic, evenimentele prezentate în această viziune precedă pe cele din viziunea vs. 1–5.

Alt. Gr. *allos*, un altul de același fel. O importantă indicație textuală (vezi cap. 1:3) poate fi citată pentru omiterea acestui cuvânt. Au fost deja menționați mulți îngeri (cap. 1:1,20; 5:2; 7:1; etc.), așa încât aprecierea “un alt” nu este necesară.

Înger. Aceasta este o viziune simbolică. Îngerul reprezintă pe sfinții lui Dumnezeu angajați în lucrarea de proclamare a evangheliei veșnice, în special elemente menționate în acest verset, la vremea când “a sosit ceasul judecății” (v. 7). Este adevărat, în același timp, că îngeri literală asistă pe oameni în lucrarea de proclamare a evangheliei, dar nu aceasta este ideea predominantă aici.

Mijlocul cerului. Îngerul din cap. 8:13 a fost de asemenea văzut zburând prin mijlocul cerului. Zona cerului în care zboară indică natura mondială a lucrării

îngerului și a soliei lui. Lucrarea crește și se amplifică până la momentul în care este adusă în văzul și auzul întregii omeniri.

Evanghelic. Gr. *euaggelion* (vezi Marcu 1:1).

Veșnică. Gr. *aiōnios* (vezi Mat. 25:41). În alte locuri Scripturile vorbesc despre o evanghelică a “slavei” (2 Cor. 4:4; 1 Tim. 1:11), dar numai aici este folosit cuvântul “veșnică” în legătură cu Evanghelia harului lui Dumnezeu. Există doar o singură Evanghelică care poate mântui pe oameni. Și ea va continua să existe atâta timp cât vor fi oameni care trebuie mântuiți. Nu va fi niciodată o altă Evanghelică.

S-o vestească. Gr. *euaggelizō*, “a proclama vești bune”, un verb legat de *euaggelion* (vezi mai sus la “evanghelică”). Compară cu folosirea lui *euaggelizō* din Rom. 1:15; 10:15.

Locuitorilor pământului. Așa cum este arătat de expresiile următoare, aici se are în vedere o proclamare mondială.

Oricărui neam. Universalitatea acestei solii este accentuată de această expresie și de cele care urmează.

Seminții. Sau, “trib”.

7. Glas tare. Soliile primului și a celui de-al treilea înger sunt proclamate cu “glas tare” (v. 9). Un glas tare indică faptul că solia va fi proclamată astfel încât toți să o poată auzi. Accentuează în același timp și importanța acesteia.

Temeti-vă. Gr. *phobeō*, “a avea frică”, “a avea reverență”. *Phobeō* nu este folosit aici în sensul de a fi frică de Dumnezeu, ci în acel sens de a veni înaintea Lui cu reverență și temere. Poartă gândul unei loialități absolute față de Dumnezeu, a unei depline supuneri față de voia Sa (cf. Deut. 4:10).

Dumnezeu. Solia temerii de Dumnezeu se potrivește cu deosebire perioadei reprezentate de proclamarea acestui înger, căci oamenii se închină dumnezeilor materialismului și plăcerii și multor altora născociți de ei înșiși.

Slavă. Gr. *doxa* (vezi Rom. 3:23). Aici *doxa* semnifică fără îndoială “onoare”,

“laudă”, “omagi”. Compară cu Ps. 115:1; Isa. 42:12; 2 Petru 3:18; Iuda 25.

Ceasul. Sau, “timpul”, nu o oră literală. Compară folosirea acestui cuvânt în Ioan 4:21,23; 5:25,28; Apoc. 14:15. Văzut astfel, este posibil să înțelegem expresia “ceasul judecății” ca referindu-se la un timp general la care va avea loc judecata, și nu neapărat la un anumit moment când începe judecata. Astfel este posibil să spunem că solia primului înger a fost proclamată în anii precedenți anului 1844 chiar dacă efectiv lucrarea de judecată nu a început încă (vezi mai jos la “judecată”).

Judecății. Gr. *krisis*, “actul judecății”, în contrast cu *krima*, “sentința judecății” (vezi cap. 17:1). Comentatorii adventiști de ziua a șaptea înțeleg judecata menționată aici ca fiind cea care a început la 1844, reprezentată în tip de curățirea sanctuarului de pe pământ (vezi Dan. 8:14). Faptul că referirea de aici nu este făcută cu privire la judecata executivă la venirea lui Hristos când toți își vor primi răsplata, este dedus din acela că soliiile celor trei îngeri (Apoc. 14:6–12) precedă cea de-a doua venire a lui Hristos (v. 14). Mai mult decât atât, solia cu privire la judecată este însoțită de un apel și o avertizare care descoperă faptul că ziua mântuirii nu a trecut. Oamenii încă se pot întoarce la Dumnezeu și pot scăpa de mânia care va veni. Istoric, propovăduirea lui William Miller și a asociaților săi din perioada anilor 1831-1844, cu privire la încheierea celor 2300 de zile în anul 1844, poate fi văzută ca marcând începutul soliei primului înger (vezi F. D. Nichol, *The Midnight Cry*, p. 284). Dar acea solie a avut validitate oricând de atunci încolo și va continua să aibă până când cortina va cădea peste ocazia omului de a fi mântuit.

Închinați-vă. Gr. *proskuneō*, “a aduce adorare”, “a închina”. Închinare adusă lui Dumnezeu este pusă în contrast cu închinarea adusă fiarei (cap. 13:8,12) și a icoanei ei (v. 15). În criza care este aproape să vină, locuitorii pământului vor fi obligați să facă o alegere, așa cum au făcut cei trei tineri evrei la curtea babiloniană din vechime, între închinarea adusă

adevăratului Dumnezeu și cea adusă dumnezeilor mincinoși (Dan. 3). Solia primului înger este desemnată a pregăti pe oameni pentru a face alegerea potrivită și a sta în picioare în timpul crizei.

A făcut cerul și pământul. Creatorul universului este adevăratul și unicul căruia trebuie să i se aducă închinare. Este prerogativa lui Dumnezeu singur. Actul creației este unul din elementele care Îl deosebesc pe adevăratul Dumnezeu în contrast cu falsele zeități (Ier. 10:11,12). Apelul de închinare adusă lui Dumnezeu ca Creator a devenit cu deosebire potrivită în anii următori proclamării inițiale a primei solii îngeresti din pricina rapidei răspândiri a teoriei evoluției. Mai mult decât atât, apelul de a aduce închinare Dumnezeului cerului ca Creator al tuturor lucrurilor implică și faptul că o atenție cuvenită ar trebui acordată și semnului lucrărilor creatoare al lui Dumnezeu – sabbatul Domnului (vezi Exod. 20:8–11). Dacă sabbatul ar fi fost păzit așa cum a dorit Dumnezeu, el ar fi servit ca un puternic scut împotriva necredinței și evoluției (vezi Faptele Ap. 14:15; PP 336). Sabbatul va fi cu deosebire un punct controversat în criza finală (vezi Apoc. 13:16).

8. A urmat. Gr. *akoloutheō*, “a acompania”, “a urma” (vezi Mat. 19:27,28; Mar. 1:18, unde cuvântul are sensul de a-L însoți personal pe Isus). Ar părea că și în acest text are același sens. În sens cronologic al doilea înger urmează după primul, dar este tot la fel de adevărat și că primul înger își continuă lucrarea atunci când al doilea înger i se alătură. În acest sens solia celui de-al doilea înger o acompaniază pe cea a primului înger.

A zis. Solia primului și cea a celui de-al treilea înger sunt proclamate cu “glas tare” (vs. 7,9). Solia privitoare la căderea Babilonului va fi mai târziu proclamată cu glas tare (vezi cap. 18:1,2).

A căzut, a căzut. Indicația textuală (vezi cap. 1:3) poate fi citată pentru omiterea celui de a-l doilea “a căzut”. Pasajul pare să fie un ecou al textului din Isa. 21:9, unde indicația textuală a Septuagintei este

împărțită între redarea “a căzut” și redarea de două ori a acestui verb. Textul ebraic îl repetă. Repetiția aduce subliniere asupra soliei. Babilonul este un termen complex pe care Ioan îl folosește pentru a descrie toate corpurile și mișcările religioase care au căzut de la adevăr. Acest fapt ne cere să vedem această “cădere” ca fiind progresivă și cumulativă.

Această profeție a căderii Babilonului își găsește împlinirea zilelor din urmă în depărtarea în mare parte a protestantismului de puritatea și simplitatea Evangheliei (vezi Apoc. 14:4). Această solie a fost pentru prima oară propovăduită de mișcarea adventă cunoscută sub numele de milerism, în vara anului 1844, și a fost aplicată acelor biserici care au respins solia primului înger privitoare la judecată (vezi v. 7). Solia va căpăta o relevanță crescândă pe măsură ce sfârșitul se va apropia, și va cunoaște completa sa împlinire în unirea diferitelor elemente religioase sub conducerea Satanei (vezi cap. 13:12–14; 17:12–14). Solia din cap. 18:2–4 anunță căderea completă a Babilonului și cheamă pe poporul lui Dumnezeu care este răspândit în diferitele corpuri religioase ce formează Babilonul să se separe de acestea.

Babilon. Cetatea literală a antichității cu acest nume era deja în mare parte o ruină părăsită chiar în zilele lui Ioan (vezi Isa. 13:19). Asemeni multor alți termeni și expresii din Apocalipsa, semnificația acestui nume (vezi Faptele Ap. 3:16) poate fi foarte bine înțeleasă în termenii rolului corespondentului său istoric din timpurile Vechiului Testament (vezi Isa. 47:1; Ier. 25:12; 50:1; Eze. 26:13; Apoc. 16:12,16; Note adiționale la capitolul 18). Descrierea “taină Babilonul” din cap. 17:5 identifică în mod special acest nume ca fiind un simbol (vezi Rom. 11:25; Apoc. 1:20; 17:5; cf. cap. 16:12).

În limba babiloniană numele *Bab-ilu* (Babel, sau Babilon) însemna “poarta zeilor”, dar evreii îl asociaseră peiorativ cu *balal*, un cuvânt care în limba lor însemna “a încurca” (vezi Gen. 11:9). Fără îndoială conducătorii Babilonului numiseră cetatea

lor drept “poarta” zeilor în sensul că ei aleseseră să o creadă ca fiind locul unde zeii se întovărășeau cu oamenii pentru a duce mai departe afacerile de pe pământ (vezi Jud. 9:35; Rut 4:1; 1 Împ. 22:10; Ier. 22:3). Numele pare astfel să reflecte pretenția împăraților babilonieni că ei au fost desemnați să conducă lumea printr-un mandat divin (vezi Vol. II, p. 157; PP 119; vezi Gen. 11:4).

Babilonul a fost fondat de către Nimrod (vezi Gen. 10:10; 11:1–9). Încă de la început cetatea a ieșit în evidență datorită necredinței în adevăratul Dumnezeu și a disprețuirii voinței Sale (vezi Gen. 11:4–9), iar turnul ei un monument al apostaziei, o citadelă a răzvrătirii împotriva sa. Profetul Isaia îl identifică pe Lucifer ca fiind împăratul invizibil al Babilonului (vezi Isa. 14:4,12–14). De fapt, s-ar părea că Satana a dorit să facă din Babilon centrul și mijlocul celui mai adânc ticluit plan pentru a-și aduce sub stăpânire neamul omenesc, așa cum Dumnezeu își propusese să facă prin Ierusalim (vezi Vol. IV, p. 26–30). Astfel, de-a lungul timpurilor Vechiului Testament, cele două cetăți au reprezentat forțele răului și binelui în lucrarea lor în lume. Fondatorii Babilonului au sperat să așeze un guvern în întregime independent de Dumnezeu, iar dacă El nu ar fi intervenit, în cele din urmă ar fi avut succes în îndepărtarea neprihănirii de pe pământ (PP 123; cf. Dan. 4:17). Din acest motiv Dumnezeu a găsit de cuviință să distrugă acel turn și să împrăstie pe constructorii săi (vezi Gen. 11:7,8). O perioadă de succes temporar era urmată de mai mult de un mileniu de declin și supunere altor popoare (vezi Vol. I, p. 136,137; Vol. II, p. 92; vezi Isa. 13:1; Dan. 2:37).

Când Nebucadnețar al II-lea a reconstruit Babilonul, acesta a devenit una dintre minunile lumii antice (vezi Note adiționale la Dan. 4). Planul său de a face împărăția sa una universală și veșnică (vezi Dan. 3:1; 4:30) a fost un succes până acolo că, în splendoare și putere, noul Imperiu Babilonian a întrecut pe predecesorii săi (vezi Vol. II, p. 92–94; vezi cap. 2:37,38;

4:30). În orice caz a devenit o putere arogantă și crudă (vezi Ed 176). A cucerit pe poporul lui Dumnezeu și a amenințat astfel planul Său cu privire la ei ca națiune. Într-o dramatică serie de evenimente Dumnezeu l-a smerit pe Nebucadnețar și S-a asigurat de supunerea voinței acestuia (vezi Vol. IV, p. 751,752). Însă succesorii săi au refuzat să se smerească înaintea lui Dumnezeu (vezi Dan. 5:18–22), și în cele din urmă împărăția a fost cântărită în balanța cerului, găsită în lipsă, iar mandatul său a fost revocat de decretul divinului Veghetor (vezi Dan. 5:26–28). Mai târziu Babilonul a devenit una din capitalele Imperiului Persan, dar a fost parțial distrus de Xerxes (cf. Vol. III, p. 459,460). De-a lungul secolelor cetatea a pierdut treptat din ce în ce mai mult din importanța sa și în cele din urmă, spre sfârșitul primului secol d.Hr., a încetat practic să mai existe (vezi Isa. 13:19; Apoc. 18:21).

De la momentul căderii anticului Babilon Satana a căutat în permanență, printr-o putere mondială sau alta, să aibă controlul asupra lumii, și probabil că ar fi avut succes demult dacă nu ar fi fost repetatele ocazii în care s-a manifestat intervenția divină (vezi Dan. 2:39–43). Fără îndoială că aproape cea mai plină de succes încercare a sa de a submina biserica a fost dusă prin apostazia papală a Evului Mijlociu (vezi Vol. IV, p. 837; vezi Dan. 7:25). Dar Dumnezeu a intervenit pentru a preveni succesul oricărei amenințări cu privire la împlinirea finală a planurilor Sale (vezi Apoc. 12:5,8,16), națiunile nefiind astfel în stare să “lipească” una cu alta (vezi Dan. 2:43). Răul este prin natura lui supus dezbinării. În orice caz, aproape de sfârșitul timpului, Satanei i se va permite să aibă, ceea ce ar părea a fi, pentru puțin timp, un succes. (vezi Apoc. 16:13,14,16; 17:12–14).

Spre sfârșitul secolului I al erei creștine, s-ar părea că creștinii deja se refereau la cetatea și imperiul Romei prin misticul titlu de Babilon (vezi 1 Petru 5:13). La acea vreme ceea ce fusese cândva magnifica cetate literală a Babilonului zăcea aproape în întregime în ruine, un ținut pustiu, dând

astfel o ilustrație grafică a sorții ce amenința Babilonul tainic. Evreii se aflau din nou în robie sub mâna nemiloasă a Romei (vezi Vol. V, p. 69–80; Vol. VI, p. 87), așa cum fuseseră cândva robi ai Babilonului, iar creștinii experimentaseră de asemenea repetate persecuții sporadice sub apăsarea acesteia (vezi Vol. VI, p. 61,83,84,87). Între evrei și creștini deopotrivă Babilonul devenise astfel un termen potrivit și incriminatoriu pentru descrierea Romei imperiale.

De-a lungul primelor secole creștine desemnarea criptică de Babilon pentru cetatea și imperiul Romei apare deopotrivă în literatura ebraică și creștină. Spre exemplu, Cartea a V-a a Oracolelor Sibiline, o producție ebraică pseudoepigrafă datând cam de la anul 125 d.Hr. (vezi Vol. V, p. 89), ne dă ceea ce ar părea a fi o profeție asupra sorții Romei, o paralelă apropiată a descrierii Babilonului tainic din Apocalipsa. Vorbind despre Roma ca “cetatea răutății” care iubește “magia”, își permite “adulterul”, și are “o inimă însetată de sânge și o minte fără Dumnezeu”, și făcând observația că “mulți sfinți credincioși evrei au pierit” din pricina ei, scriitorul îi prezice în cele din urmă pustiirea: “În văduvie vei sta lângă grămezile tale. ... Tu spunei: Sunt unică, și nimeni nu va aduce ruina asupra mea. Dar acum Dumnezeu ... te va distruge pe tine și tot ce este al tău” (vs. 37–74; R. H. Charles, *The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament*, vol. 2, p. 400; cf. Apoc. 18:5–8). În 2 Baruc, o altă lucrare pseudoepigrafă din primul sau al doilea secol al erei creștine, numele de Babilon este folosit cu privire la Roma în același fel în care este folosit în Apocalipsa (cap. 11:1; Charles, *op. cit.*, p. 486). Asemănător, scriitorul lucrării ebraice Midrash Rabbah, la Cântarea cântărilor 1:6, spune: “Au numit locul Roma Babilon” (Soncino ed., p. 60). Tertulian, care a trăit la sfârșitul celui de-al doilea secol al erei creștine, spune fără echivoc că termenul de Babilon în Apocalipsa se referă la cetatea capitală a Romei imperiale (*Against*

Marcion iii. 13; *Answer to the Jews* 9; vezi de asemenea Irineu *Against Heresies* v. 26. 1). Între evreii primelor vremuri creștine Edomul era o altă denumire criptică pentru Roma (vezi Midrash Rabbah, la Cântarea cântărilor 1:6, p. 60; de asemenea Talmud *Makkoth* 12a, Soncino ed., p. 80).

Babilonul, atât literal cât și tainic, a fost întotdeauna recunoscut ca fiind dușmanul tradițional al adevărului lui Dumnezeu și al poporului Său. Așa cum este folosit în Apocalipsa numele este simbolic pentru toate organizațiile religioase apostaziate și conducerile acestora, din antichitate până la sfârșitul timpului (vezi cap. 17:5; 18:24). O comparație între multe pasaje ale Vechiului Testament unde păcatele și soarta Babilonului literal sunt prezentate pe larg, și cele din Apocalipsa care descriu Babilonul tainic, face evidentă potrivirea aplicației simbolice a acestui nume (vezi Isa. 47:1; Ier. 25:12; 50:1; Apoc. 16:12–21; 17; 18; vezi Note adiționale la capitolul 18). O examinare atentă a acestor pasaje și a altora descoperă și importanța unui studiu cuprinzător al Vechiului Testament cu privire la Babilonul literal ca fundal pentru înțelegerea importanței pasajelor din Noul Testament ce au legătură cu Babilonul tainic.

Cetatea cea mare. Adjectivul “mare” este aplicat Babilonului din plin pe tot parcursul cărții Apocalipsa (vezi cap. 16:19; 17:5,18; 18:2,10,21).

A adăpat. Un simbol descriind acceptarea falselor învățături și politici ale Babilonului. În expresia “a adăpat toate neamurile”, în altă traducere “a făcut ca toate popoarele să bea”, se sugerează și constrângerea. Elementele religioase vor face presiuni asupra statului pentru a-și impune propriile lor decrete.

Toate neamurile. Aici este descrisă natura universală a apostaziei. Înlocuirea legilor lui Dumnezeu cu legi omenești și impunerea unor decrete religioase de către stat vor deveni universale (vezi cap. 13:8; cf. 6T 18,19,395; 7T 141).

Vinul mâniei. Simbolul este probabil preluat din Ier. 25:15, unde profetul Ieremia

este îndemnat să ia din mâna Domnului un “potir plin cu vinul mâniei ...” pe care “să-l bea toate neamurile”. Dar Babilonul nu urmărește să aducă mânie prin oferirea vinului diferitelor popoare. Susține că a bea din vinul ei va aduce pace popoarelor (vezi Apoc. 13:12). În orice caz, gestul de a bea din acest vin aduce asupra oamenilor mânia lui Dumnezeu.

Unii sugerează că cuvântul tradus aici prin “mânie” (*thumos*) ar trebui redat “poftă”. Pasajul ar putea fi tradus atunci astfel: “a făcut ca toate popoarele să bea din vinul poftelor imoralității sale” (cf. Revised Standard Version). În orice caz, în alte părți din Apocalipsa *thumos* pare să aibă sensul de “furie”, “mânie”, iar sensul ar trebui probabil adoptat și aici.

Curviei. Un simbol al legăturii ilicite dintre biserică și lume sau dintre biserică și stat. Biserica ar trebui căsătorită cu Domnul ei, dar atunci când ea caută sprijinul statului, ea își părăsește soțul de drept. Prin noua sa legătură ea comite o curvie spirituală. Compară cu Eze. 16:15; Iac. 4:4.

9. A urmat. Vezi v. 8.

Al treilea. Compară vs. 6, 8.

Glas tare. Vezi vs. 7, 8.

Dacă... cineva. Expresia greacă este echivalentă cu “acela care”.

Se închină. Gr. *proskuneō* (vezi v. 7).

Fiarei. Aceasta este fiara descrisă în cap. 13:1–10 (vezi comentariile respective). Cea de-a doua fiară solicită închinarea oamenilor către prima fiară (vezi cap. 13:12). Ar trebui notat că acest avertisment va avea forța deplină doar după vindecarea răniilor de moarte (vezi cap. 13:3), după realizarea icoanei fiarei (vezi v. 14), atunci când semnul fiarei devine o chestiune de impunere (vezi v. 16). Așa cum este predicată astăzi, solia celui de-al treilea înger este un avertisment cu privire la cele ce vor veni, un avertisment care va lumina oamenii cu privire la chestiunile implicate în desfășurarea conflictului și care îi va face în stare să facă o alegere inteligentă.

Icoanei ei. Vezi cap. 13:14. Conjunția “și” identifică pe închinătorii fiarei cu cei ai icoanei ei. O conjuncție suplimentară îi va

identifica pe aceștia cu cei care primesc semnul fiarei. Fiara și icoana ei sunt unite în scopurile și politicile lor și în impunerea lor ca oamenii să primească semnul fiarei. De aici înțelegem că dacă cineva se închină fiarei, se închină și icoanei acesteia și va primi semnul fiarei.

Semnul. Vezi cap. 13:16.

10. Vinul mâniai. Adică un vin care este mânia. Oamenii care beau vinul mâniai curviei Babilonului (v. 8) vor bea vinul mâniai lui Dumnezeu. Avertismentul este clar și fără echivoc. Nimeni nu ar trebui să îl înțeleagă greșit.

Turnat. Literal, “amestecat”. Propoziția este redată literal astfel: “care este amestecat neamestecat”. Doza este preparată fără adiția obișnuită de apă. Compară acest verset cu Ps. 75:8, unde vinul este amestecat cu alte elemente pentru a-i spori puterea de intoxicare.

Va fi chinuit. Gr. *basanizō*, “a tortura”, “a chinui”, “a necăji”. Compară cu folosirea cuvântului *basanizō* din Mat. 8:6,29; 14:24 (tradus “învăluită”, în engleză este “clătinată”); 2 Petru 2:8. Ultimele șapte plăgi cad asupra închinătorilor fiarei și ai icoanei acesteia (Apoc. 16:2). Mai mult decât atât, acești devotați ai fiarei se vor ridica la a doua înviere și își vor primi pedeapsa (cap. 20:5,11–15). Nu este foarte clar la care fază a pedepsei se referă aici descoperitorul. Probabil la ambele. În amândouă vor fi chinuri. Primul chin se va sfârși în moarte atunci când Isus va apărea pe norii cerului (vezi cap. 19:19–21), al doilea în moartea veșnică (vezi cap. 20:14).

Foc și pucioasă. Simbolul este evident preluat din Isa. 34:9,10 (vezi comentariile respective). Compară cu Gen. 19:24, unde focul și pucioasa sunt menționate în legătură cu distrugerea Sodomei și Gomorei.

Înainte. Atât plăgile cât și distrugerea celor răi după mileniu vor avea loc pe acest pământ. În orice caz, în ultima dintre ocazii cetatea sfinților va fi pe pământ. Hristos va fi acolo cu poporul Său, și fără îndoială că vor fi și mulți îngeri prezenți.

11. În vecii vecilor. Gr. *eis aiōnas aiōnōn*, literal, “în vecii vecilor”. Această expresie poate fi comparată cu expresia *eis ton aiōna*, literal, “în veac” (vezi Mat. 21:19; Mar. 3:29; Luca 1:55; etc.), sau cu expresia *eis tous aiōnas*, literal, “în veci” (Luca 1:33; Rom. 1:25; 11:36), sau cu adjectivul *aiōnios*, literal, “veșnic”, (Mat. 18:8; 19:16,29; 25:41,46; etc.). ca și *aiōnios* (vezi Mat. 25:41), expresiile *eis ton aiōna* și *eis tous aiōnas* nu denotă obligatoriu o existență fără de sfârșit. Dar s-ar putea întreba: Nu denotă aceste expresii temporale o perpetuitate? Dacă este așa, nu ar trebui ca expresia compusă *eis aiōnas aiōnōn*, “în vecii vecilor” să fie privită ca o declarația accentuată de perpetuitate?

Această expresie compusă apare în alte locuri ca *eis tous aiōnas tōn aiōnōn*, literal, “pentru vecii vecilor” și în fiecare ocazie are legătură directă cu Dumnezeu sau cu Hristos, exprimând astfel o existență fără sfârșit. În orice caz, acest sens este derivat, nu din expresia în sine, ci din elementul cu care este asociat. Expresia în sine înseamnă veacurile multiple.

Ideea următoare este o posibilă explicație pentru folosirea acestei expresii compuse aici. Problema în cauză este chinul închinătorilor fiarei într-un infern de foc și pucioasă. Viața unui om într-un astfel de mediu ar fi foarte scurtă, astfel că dacă expresia *eis ton aiōna*, “în veac” a fost folosită, ar putea fi posibil să tragem concluzia că pedepsirea va fi, dar un anumit interval de timp. Expresia compusă arată că acest chin va avea loc pentru o perioadă de timp, nu fără sfârșit bineînțeles, așa cum este evident din alte Scripturi care arată că soarta finală a nelegiuitorilor va fi anihilarea (vezi Mat. 10:28; Apoc. 20:14).

Simbolul fumului ridicându-se în vecii vecilor este preluat din Isa. 34:10, unde este descrisă pustiirea Edomului. Ideea că profetul nu a avut viziunea unui foc care nu se va stinge niciodată se distinge din faptul că după conflagrație, despre care el spune “fumul lui se va înălța în veci”, țara va deveni un loc pustiu, locuit de fiare

sălbatică (vs. 10–15). Simbolul denotă o distrugere completă. Vezi Mal. 4:1.

Nici ziua, nici noaptea. Adică nici în timpul zilei, nici în timpul nopții. Nu contează ce parte din zi este, chinul este continuu.

Odihnă. Gr. *anapausis*, “oprire”, “odihnă”, “refacere”. Sensul intenționat aici este acela că pentru durata pedepsirii, care va continua până când survine moartea, nu va fi nici o relaxare a pedepsirii.

Cei ce se închină fiarei. Această clasificare este repetată (cf. v. 9), fără îndoială pentru accentuare. Cel de-al treilea înger exprimă o avertizare teribil înfricoșătoare. Locuitorii pământului vor fi fără scuză dacă nu se desprind de legăturile împotriva cărora sunt avertizați. Ei ar trebui să-și concentreze fiecare efort pentru a descoperi identitatea fiarei, a icoanei ei, a semnului ei, și a deveni conștienți de vicleniile și politicile fiarei.

12. Răbdarea. Gr. *hupomonē* (vezi Rom. 5:3). Aici ar fi mult mai adecvată traducerea “răbdarea stăruitoare”. Contextul atrage atenția asupra înfricoșătoarei lupte cu fiara și icoana acesteia. Va fi făcută orice încercare de a forța rămășița să se unească cu mișcarea condusă de cea de-a doua fiară, incluzând aici amenințarea cu boicotul și moartea (Apoc. 13:11–17). În același timp Satana va lucra “cu toate amăgirile nelegiurii” (2 Tes. 2:10; cf. Mat. 24:24), făcând să pară că puterea lui Dumnezeu se manifestă în această mișcare. Prin toate acestea rămășița credincioasă va îndura cu stăruință și își va menține integritatea. Stăruința lor merită o deosebită apreciere.

Sfinților. Gr. *hagioi*, literal, “celor sfinți” (vezi Rom. 1:7).

Păzesc poruncile lui Dumnezeu. Această afirmație este cu deosebire semnificativă în contextul ei. Dusă captivă prin înșelăciunile Satanei, lumea se va pleca înaintea fiarei și icoanei ei, și va îndeplini poruncile și decretul ei (vezi cap. 13:8). Sfinții, pe de altă parte, refuză să asculte cererile ei. Ei țin poruncile lui Dumnezeu. Punctul cel mai controversat va fi cea de-a patra dintre cele Zece porunci. Există un

acord general între creștini că celelalte nouă porunci sunt de o obligativitate universală, dar de timpuriu în era creștină oamenii au început să lase de-o parte sabatul zilei a șaptea și să îi înlocuiască păzirea cu cea dintâi zi a săptămânii ca zi de închinare (vezi Dan. 7:25). Păzitorii zilei de duminică înaintează diferite motive pentru care ei țin prima zi a săptămânii în locul celei de-a șaptea, și pentru care se simt liberi să ignore sabatul original. Unii spun că Decalogul a fost abolit odată cu legile Vechiului Testament; alții spun că elementul temporal al celei de-a patra porunci este ceremonial, în timp ce păzirea unei zile la fiecare șapte este o obligație morală. În biserica romană a fost prezentată cu mult timp în urmă pretenția că biserica, prin autoritatea ei divină, a transferat sfințenia acestei zile. În orice caz, în decadele recente au fost făcute încercări de a invoca autoritatea lui Hristos și a apostolilor. Din moment ce toate aceste idei nu sunt susținute de Scriptură, ele sunt inacceptabile pentru toți aceia pentru care Biblia și numai Biblia este singura regulă de credință. Criza va veni atunci când Babilonul simbolic va învinge statul făcându-l să impună păzirea duminicii printr-o lege civilă și căutând să pedepsească pe toți disidenții. Aceasta este chestiunea descrisă în Apoc. 13:12–17 (vezi comentariile respective, în special cele de la vs. 12,16). În acest ceas întunecat cei ce se vor ține numai după Biblie vor refuza să renunțe la păzirea adevăratului sabat. Între elementele identificatoare ale celor credincioși care ar fi putut fi menționate, profeția scoate în evidență două semne predominante: păzirea poruncilor lui Dumnezeu și a credinței lui Isus.

Credința lui Isus. Sau, “credința în Isus”. În greacă poate fi înțeles în oricare sens, deși cel din urmă este preferat în general. Pentru diferența între aceste sensuri și importanța credinței pentru experiența creștină vezi Rom. 3:22. Credința lui Isus și păzirea poruncilor reprezintă două aspecte importante ale viețuirii creștine. Poruncile lui Dumnezeu sunt o transcriere a caracterului lui Dumnezeu. Ele înalță un

standard divin al neprihănirii pe care Dumnezeu l-ar fi dorit ajuns de om, dar pe care, în starea sa neregenerată, omul nu-l va putea atinge. Despre firea pământească se spune că “ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, și nici nu poate să se supună” (Rom. 8:7). În ciuda celor mai reușite încercări ale omului, el va fi întotdeauna lipsit de slava lui Dumnezeu (vezi Rom. 3:23). Dar Isus a venit pentru a-l face pe om în stare să fie refăcut după chipul divin. El a venit pentru a arăta oamenilor cum este Tatăl, și în acest sens a amplificat legea morală. Prin puterea Sa oamenii sunt făcuți în stare să păzească poruncile divine (vezi Rom. 8:3,4) și astfel să reflecte chipul divin.

Biserica rămășiță onorează astfel poruncile lui Dumnezeu, le păzește, dar nu într-un sens legalist, ci ca o descoperire a caracterului lui Dumnezeu și al lui Hristos, care locuiește în inima adevăratului credincios (Gal. 2:20).

13. Glas. Acest glas nu este identificat, dar este evident diferit de glasul celui de-al treilea înger (vs. 9–12).

Scrie. Vezi cap. 1:11.

Ferice ... de morții. Aceasta este una din așa-zisele fericiri ale cărții Apocalipsa (cf. Mat. 5:3). Celelalte pot fi găsite în Apoc. 1:3; 16:15; 19:9; 20:6; 22:7,14.

De acum încolo. Aceasta se referă fără îndoială la perioada soliilor celor trei îngeri, care acoperă perioada de persecuție a fiarei și a icoanei ei, când boicotul va fi impus alături de pedeapsa cu moartea (vezi cap. 13:12–17). Cei care merg în morminte în această perioadă se odihnesc puțin înainte ca mânia să treacă. Apoi ei vor fi privilegiați să se ridice la o înviere specială care precedă învierea generală a celor neprihăniți (vezi la Dan. 12:2).

În Domnul. Aici nu se pronunță o binecuvântare asupra morților în general, ci asupra celor care mor “în Domnul”. Aceștia sunt cei care au murit având credința ațintită în Isus (cf. 1 Cor. 15:18; 1 Tes. 4:16).

Duhul. Vezi cap. 1:4.

Ostenelile. Gr. *kopoi*, “lucrare obositoare”, “osteneală”, “efort chinuitor”. Compară cu folosirea cuvântului în 2 Cor. 6:5; 11:23,27; 1 Tes. 1:3. Moartea este o odihnă din lucrarea obositoare a vieții.

Faptele. Gr. *erga*, “activitățile”, un termen general pus în contrast cu *kopoi* (vezi mai sus).

Îi urmează. Această expresie a fost interpretată în două feluri: (1) Pe baza faptului că în greacă este redat literal “urmează cu ei”, adică îi însoțesc, unii consideră că aici Ioan face referire la renunțarea la poverile acestei vieți și continuarea activităților lor în lumea viitoare. Activitatea va înceta cu siguranță în perioada dintre moarte și înviere întrucât acesta este un timp de inconșiență și inactivitate (vezi Ps. 146:4; 2 Cor. 5:1–3). Însă cerul va fi locul unei activități încântătoare (vezi Ed 301–309). (2) Alții interpretează expresia “faptele lor îi urmează” ca referindu-se la influența pe care un om bun o lasă în urma sa atunci când moare.

14. Un nor alb. Versetele 14–20 reprezintă o viziune simbolică a venirii lui Hristos. Regulile de interpretare ale viziunilor simbolice (vezi la Eze. 1:10) trebuie să fie aplicate în comentarea acestui pasaj. Pentru semnificația norilor în legătură cu venirea lui Hristos vezi Faptele Ap. 1:9–11; cf. Mat. 24:30; Luca 21:27; Apoc. 1:7. Natura soliilor celor trei îngeri și faptul că imediat după ele este discutată venirea lui Hristos, arată că cele trei solii sunt solia finală a lui Dumnezeu de avertizare a lumii (cf. cap. 18:1–4).

Fiu al omului. Vezi cap. 1:13.

Cunună. Gr. *stephanos*, “ghirlandă”, “o coroană”, aici a biruinței (cf. cap. 12:3). Cununa de aur poate fi pusă în contrast cu “cununa [*stephanos*] de spini” (Mat. 27:29).

Seceră ascuțită. Isus este reprezentat venind ca un secerător ce-și adună recolta (vs. 15,16).

15. Un alt înger. Adică adăugat celor trei care au purtat soliile de avertizare înaintea celei de-a doua veniri a lui Hristos (vs. 6,8,9).

Templu. Gr. *naos* (vezi cap. 3:12). Templul a fost deja introdus în imaginea profetică (vezi cap. 11:1,2,19). Se va nota că Ioan va face deseori aluzii la elemente introduse deja în viziunile anterioare. Contextul rămâne în mare același. Spre exemplu cele patru “făpturi” prezentate în cap. 4:6 apar repetat în viziunile următoare (vezi cap. 7:11; 14:3; 15:7; 19:4).

Secerișul. Versetele 15–20 descriu marele seceriș la sfârșitul tuturor lucrurilor. Secerișul cuprinde două evenimente distincte. Unul este descris în vs. 16,17, iar celălalt în vs. 18–20. Primul se referă la adunarea celor neprihăniți, reprezentați de secerișul copt, așa cum este arătat în greacă prin cuvântul tradus “copt”. Al doilea se referă la cei răi, reprezentați de ciorchinii de struguri “copti”.

Este copt. Gr. *xērains*, “a deveni uscat”, “a se vesteji”, folosit în reprezentarea unor grâne coapte.

16. A fost secerat. Aici este reprezentată adunarea celor neprihăniți (cf. Mat. 13:30; Luca 3:17).

17. Templul. Vezi v. 15.

Un alt înger. Compară cu v. 15.

Cosor. Compară cu v. 15.

18. Stăpânire asupra focului. Nu este foarte clar motivul pentru care este menționat faptul că acest înger are putere asupra focului. Probabil focul este un simbol al răzbunării. Compară cu expresia “îngerul apelor” (cap. 16:5).

Altar. Probabil altarul menționat în cap. 8:3,5; 9:13.

A strigat. Compară cu v. 15.

Strugurii. Simbolul celor două secerișuri este împrumutat din anul agricol palestinian, care era compus din două secerișuri importante, secerișul grânelor și culesul viei (vezi Vol. II, p. 109, 110). Aici culesul viei reprezintă pe cei răi adunați pentru distrugere.

19. Teascul. Simbolul este potrivit cu referire la culoarea vinului, care amintește de sânge. Simbolul este probabil preluat din Isa. 63:1–6 (vezi comentariile respective).

Mâniei lui Dumnezeu. Această referire este făcută probabil cu deosebire la cele șapte plăgi din urmă (cap. 15:1).

20. Călcăt în picioare. Strugurii teascului din zilele din vechime erau presați prin călcarea în picioare (vezi Isa. 63:2,3).

Afară din cetate. Imaginea este probabil preluată din profețiile Vechiului Testament ce descriu distrugerea dușmanilor lui Dumnezeu în afara Ierusalimului (vezi Ioel 3:12,13).

Zăbalele cailor. O figură de stil ce indică mărimea și totalitatea distrugerii oștilor răutății. O imagine paralelă este găsită în cartea apocrifă a lui Enoh: “Și în acele zile tații vor fi loviți în același loc cu fiii lor. Și frații vor muri unul cu altul. Până când izvoarele vor fi pline de sângele lor. ... Și caii vor merge până la brâu prin sângele păcătoșilor. Și carul va fi acoperit până sus de tot” (ch. 100:1–3; R. H. Charles, *The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament*, vol. 2, p. 271).

Stadii. O mie șase sute de stadii ar fi cam 260 de km (vezi Vol. V, p. 50). Nu poate fi găsită nici o explicație satisfăcătoare pentru acest număr particular (1.600). Ieronim gândea că ar putea fi o aluzie la lungimea statului palestinian. Aceasta este, în orice caz, o speculație, și aduce destul de puțină lumină înțelegerii pasajului de față. Ideea centrală este aceea că dușmanii bisericii lui Dumnezeu vor fi complet și pentru totdeauna învinși. De aceea biserica poate privi înainte spre o mare și completă eliberare de toți dușmanii ei, spre un triumf plin de bucurie al împărăției lui Dumnezeu.

COMENTARIILE ALE *Ellenei White* LA CAPITOLUL 14

Versete	Referințe în <i>Spiritul Profetic</i>
1	AA 590; EW 15, 19, 31, 37, 40; LS 65, 117; PK 591; 1T 59, 69, 5T 475, 752
1-3	GC 648
2-5	AA 591; GC 649
3	GC 649
3-5	PK 591; 5T 476
4	COL 223; ML 362; TM 149, 422; 8T 331
4, 5	EW 30
5	GC xi; GW 80; MB 69; PK 252; 1T 216, 705; 3T 266; 5T 482
6	COL 228; DA 633; GC 450, 453, 611; GW 470; MM 131, 330; 6T 434; 7T 51
6, 7	COL 227; GC 311, 355; PK 299; 1T 53; 8T 26
6-10	7T 140; 8T 94
6-12	Ev 19, 20; GC 390; GW 470; 5T 455; 6T 17, 60, 133, 406; 8T 197
6-14	COL 79
7	EW 232, 233, 240; GC 352, 368, 369, 379, 424, 435, 438; PK 714; SR 356, 359
7, 8	EW 241
7-10	PK 187
8	EW 237, 247, 273; GC 381, 388, 389, 390, 536, 603; LS 59; PK 715; PP 124; SR 364; TM 61; 1T 53
9	FE 113; SR 383; 1T 207
9, 10	CS 51; EW 65; GC 438, 445, 604, 627; SR 381; 1T 223
9-11	GC 594; TM 132
9-12	CH 452; CT 548; CW 140; Ev 233; EW 75, 279; LS 96; TM 89; 1T 78, 337; 5T 383; 6T 31, 128, 229, 401; 8T 116, 118, 159; 9T 16
10	5T 212, 524
12	CM 122, 145; CW 30, 144; Ev 281, 581; EW 35, 254, 279; FE 479; GC 436, 445; LS 103; ML 73; MM 94, 98, 164; PK 300; RC 66; SR 381, 383, 401; TM 133, 219; 2T 450; 3T 446; 5T 206, 472, 501, 525; 6T 61, 144, 290, 292, 395, 434; 7T 150; 8T 41, 77, 153, 197; 9T 15, 61
12-19	6T 15
13	CH 375; MH 230; 5T 313
14	DA 633; EW 15, 35, 286; LS 65, 103; SR 410
14, 15	1T 60, 183
14-17	EW 31
15	GC 311